

Αξιολόγηση της λειτουργίας του άξονα υποθαλάμου-υπόφυσης-επινεφριδίων σε ενήλικες ασθενείς με δρεπανοκυτταρική νόσο: αναδρομική μελέτη

Κ.Παντελιά¹, Β.Αντωνοπούλου¹, Γ.Σταθώρη¹, Σ.Τσαναξίδου¹, Α.Καπαμά¹, Α.Παναγιωτοπούλου¹, Σ.Χατζή¹, Α-Λ.Χαλιάσου¹, Α.Θεοχάρης¹,

Χ.Καλκανά², Λ.Λυγδή², Λ.Ευλιάτη², Μ.Τζανέλα¹, Γ.Ντάλη¹

¹Ενδοκρινολογικό τμήμα «Διονύσιος Ίκκος-Διαβητολογικό Κέντρο, Endo-ERN, ΓΝΑ «Ο Ευαγγελισμός»

²Νοσοκομειακή υπηρεσία Αιμοδοσίας-Μονάδα Μεσογειακής Αναιμίας, ΓΝΑ «Ο Ευαγγελισμός»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η δρεπανοκυτταρική νόσος (ΔΝ) αποτελεί κληρονομούμενη αιμοσφαιρινοπάθεια. Δυσλειτουργία του άξονα υποθαλάμου-υπόφυσης-επινεφριδίων (ΥΥΕ) έχει περιγραφεί και σχετίζεται με την αιμοσιδήρωση και μηχανισμούς υποξίας-αγγειακής βλάβης.

ΣΚΟΠΟΣ

Η αξιολόγηση της λειτουργίας του άξονα ΥΥΕ σε ενήλικες ασθενείς με ΔΝ.

ΜΕΘΟΔΟΙ

Πραγματοποιήθηκε αναδρομική μελέτη ενηλίκων ασθενών με ΔΝ, που παρακολουθούνταν στη Μονάδα Μεσογειακής Αναιμίας και ΔΝ του ΓΝΑ «ο Ευαγγελισμός» το διάστημα 1/2019 -1/2026. Συλλέχθηκαν δημογραφικά στοιχεία και δεδομένα για τα βασικά επίπεδα ACTH, κορτιζόλης, DHEAS και της κορτιζόλης κατόπιν διέγερσης με Synacthen (μέτρηση στα 0, 30, 60 λεπτά) σε ασθενείς με χαμηλή πρωινή κορτιζόλη. Τα επίπεδα DHEA-S αξιολογήθηκαν βάσει φύλου και ηλικίας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Συμπεριλήφθηκαν 25 ασθενείς (17 γυναίκες- 8 άνδρες) με μέση ηλικία \pm σταθερή απόκλιση (54 ± 11) έτη. 21/25 (84%) είχαν μικρο-ΔΝ και 4/25 (16%) ομόζυγη ΔΝ. Κρίσεις ΔΝ εμφάνιζαν 16/25 (64%). 12/25 (48%) μεταγγίζονταν, 11/12 (92%) ελάμβαναν αγωγή αποσιδήρωσης, ενώ 20/25 (80%) ελάμβαναν υδροξουρία. 19/25 (76%) δεν ελάμβαναν οπιοειδή, 4/25 (16%) ελάμβαναν συστηματικά και 2/25 (8%) ελάμβαναν περιστασιακά.
- Τα βασικά επίπεδα κορτιζόλης ήταν 2-28 $\mu\text{g/dL}$, (μέσος όρος \pm σταθερή απόκλιση 14 ± 5 $\mu\text{g/dl}$). 3/25 (12%) είχαν κορτιζόλη <10 $\mu\text{g/dL}$ όμως όλοι απάντησαν επαρκώς στη δοκιμασία Synacthen. 13/25 (52%) είχαν βασική κορτιζόλη 10-15 $\mu\text{g/dL}$, 3/13 (23%) υποβλήθηκαν σε Synacthen και είχαν επαρκή απάντηση. 9/25 (36%) είχαν κορτιζόλη >15 $\mu\text{g/dL}$.
- Τα επίπεδα ACTH ήταν $<5-58,6$ pg/mL (μέσος όρος \pm σταθερή απόκλιση 24 ± 14) pg/dl .
- Επίπεδα DHEA-S ήταν διαθέσιμα σε 12/25 (48%) και ήταν χαμηλά για την ηλικία και το φύλο σε 8/12 (67%), ενώ 1/12 (8%) είχε επίπεδα κάτω από το όριο ανίχνευσης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- ❖ Η λειτουργία του άξονα κορτιζόλης-ACTH φαίνεται να διατηρείται στους ενήλικες με ΔΝ, που μελετήσαμε. Παρότι 12 % είχε πρωινά επίπεδα κορτιζόλης $<10\mu\text{g/dl}$, όλοι απάντησαν επαρκώς στην διέγερση με Synacthen. 67% είχαν χαμηλά επίπεδα DHEA-S εύρημα που χρήζει περαιτέρω διερεύνησης.